

ทิศทางส่งเสริมการลงทุนในยุค 2000

ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนับว่าได้รับเกียรติที่ล้นหลามแก่ประเทศไทย อย่างน้อยที่สุดก็ การเรียนรู้ เพื่อปรับตัวและเตรียมความพร้อมในการเผชิญต่อความท้าทายใหม่ๆ ในอนาคตข้างหน้า การส่งเสริมการลงทุนก็เช่นเดียวกัน นโยบายและแนวความคิดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ถูกใช้เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทบทวนให้สอดคล้องกับภาวะการณ์แวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และพร้อมรับกับสถานการณ์ต่างๆ ในอนาคต เพื่อให้การส่งเสริมการลงทุนสามารถใช้เป็นพลังผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างเต็มศักยภาพต่อไป

นโยบายส่งเสริมการลงทุนในระยะที่ผ่านมา (พ.ศ. 2536-2542)

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2536 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน และประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2536 เรื่อง ประเภทเขต และ เงื่อนไขของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่โครงการลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนี้

1. ตั้งแหล่งประกอบการในส่วนภูมิภาค
2. จัดตั้งหรือพัฒนาอุตสาหกรรมหลักที่จะเป็นพื้นฐานรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศขึ้นต่อไป
3. จัดสร้างหรือดำเนินการด้านบริการพื้นฐาน
4. ช่วยรักษา หรือฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ
5. ประหยัดพลังงาน หรือทดแทนพลังงานน้ำ
6. ช่วยพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีการมีสิทธิให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศ และสามารถพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยีได้มากขึ้น

โดยได้มากขึ้น

7. ช่วยเสริมสร้างฐานะการชำระเงินระหว่างประเทศให้มีความมั่นคงมากขึ้น

นโยบายส่งเสริมการลงทุนในช่วงดังกล่าว ได้เน้นการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากมีเป้าหมายให้เกิดการลงทุนสร้างรายได้แก่ชุมชนและลดปัญหาความแออัดในกรุงเทพมหานคร และพื้นที่บริเวณชานเมืองโดยกำหนดให้บางพื้นที่เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนและให้ได้รับการส่งเสริมที่ไปประกอบกิจการในเขตเหล่านั้น ได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมมากขึ้นจากที่ได้รับในภาคปกติเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนในพื้นที่

นอกจากนี้ นโยบายส่งเสริมการลงทุนยังมุ่งเน้นที่การรักษาสีตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพอีกด้วย

ผลการของการทำงานนโยบายส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นับได้ว่าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีก่อให้เกิดการลงทุนในภูมิภาคเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยในช่วงปี 2536 ถึงสิ้นปี 2542 มีโครงการที่ได้อนุมัติไปทั้งสิ้น 6,044 โครงการ จำนวนโครงการที่ได้อนุมัติส่งเสริมในเขต 3 มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ในช่วงปี 2536-2540 เปรียบเทียบกับร้อยละ 43 และร้อยละ 39 ในปี 2534 และปี 2535 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ประเทศต้องประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยเน้นแก้ไขมาตรการส่งเสริมการลงทุน โดยทั้งหมดใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ ตลอดจนสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ โดยได้มีข้อเสนอเงื่อนไขที่บังคับกิจการที่ผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้น

นโยบายและแนวคิดในการส่งเสริมการลงทุนในยุค 2000

จากนโยบายและแนวคิดในการส่งเสริมการลงทุนที่เคยใช้ได้ดีในภาวะที่เศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็วเมื่อสถานการณ์เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปก็จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจของประเทศ ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขต่างๆ ในข้อตกลงระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น AFTA APEC หรือ WTO ซึ่งล้วนทำให้มีข้อจำกัดในการวางนโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อไม่ให้ขัดกับข้อตกลงระหว่างประเทศนั้นๆ

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่จะต้องนำมาประกอบการในการปรับปรุงนโยบายส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติของประเทศไทยที่ลดต่ำลงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศใน 5 ปีข้างหน้า ซึ่งคาดว่าจะยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก

กรอบนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่

1. การกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวโดยเร็ว โดยผ่อนปรนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการลงทุนกระตุ้นการส่งออกและการจ้างงาน เพื่อบทบาทของสำนักงานในการกระตุ้นเศรษฐกิจ
2. การเพื่อขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ เช่น การให้ Pioneer Status แก่กิจการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่หรือใช้เทคโนโลยีใหม่ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับเทคโนโลยีหรือเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ฯลฯ
3. การส่งเสริมการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม พัฒนากิจการและบริวารใหม่ๆ ที่เสริมความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมโดยรวม รวมทั้งปรับเงื่อนไขและสิทธิและประโยชน์ไม่ให้ขัดกับข้อตกลง WTO และพันธกรณีระหว่างประเทศอื่นๆ
4. การสร้างความเจริญในภูมิภาค ทั้งนี้ แม้นโยบายกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคจะประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งก็ตาม แต่การลงทุนยังคงกระจุกตัวในบางพื้นที่

ที่มีความเจริญและมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานพร้อมอยู่แล้วเท่านั้น ดังนั้น นโยบายส่งเสริมการลงทุนจึงยังให้ความสำคัญกับการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยเน้นมาตรการยกย้ายโรงงานจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค

4. การพัฒนากิจการหรืออุตสาหกรรม ที่จะเป็นพื้นฐานรองรับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง หรือสร้างรากฐานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันโดยจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่กิจการต่างๆ ดังต่อไปนี้ อุตสาหกรรมพื้นฐาน บริการพื้นฐาน และบริการสนับสนุน และการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสนับสนุน และอุตสาหกรรมเกษตร

5. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เครื่องมือด้านสิทธิและประโยชน์โดยเพิ่มความเข้มงวดในการให้สิทธิและประโยชน์มากขึ้น โดยเปลี่ยนวิธีการให้สิทธิและประโยชน์โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์เว้นภาษีเงินได้จากระยะให้ไปก่อนแล้วตรวจสอบภายหลัง เป็นการให้ตามผลการดำเนินงานของโครงการ

นอกจากนี้ ยังจะพิจารณาลดมาตรการคุ้มครองและยกเลิกการให้สิทธิและประโยชน์บางประเภท และจำกัดประเภทกิจการที่จะให้การส่งเสริมเฉพาะที่สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนอย่างแท้จริง โดยเน้นการให้สิทธิประโยชน์ตามคุณค่าทางเศรษฐกิจของโครงการมากขึ้น เช่น มูลค่าเพิ่ม การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นต้น

ที่สำคัญคือจะมีการนำสิทธิและประโยชน์รูปแบบใหม่ๆ มาใช้ เพื่อให้ความเหมาะสมกับแต่ละกิจการ และสามารถแข่งขันกับมาตรการของประเทศเพื่อนบ้านได้ เช่น Tax Credit, Investment Tax Allowance การให้หักค่าใช้จ่ายได้เป็นสองเท่า การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม และการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภค เป็นต้น